

in l. 5. gloss. 4. tit. 2. part. 3. Trentacing. d. resol. 2. num. 9. Cancr. *Variar. lib. 2. cap. 2. num. 28.* Castill. *controverf. lib. 3. cap. 25. num. 29.* Roderic. *de ann. redditib. lib. 3. q. 4. num. 45.* Barbosa in collect. ad dict. l. unic. num. 17. Carleval. num. 626.

44 Libet præmissis annectere, quod si vidua, vel alius privilegiatus accedat ut author laudatus ad tuendum emptorem, cui de evictione teneretur, nequibit causam ad Curiam revocare, ex dict. l. unic. C. quand. Imper. Ita Amat. *variar. part. 2. resol. 86. num. 66.* Mufcatel. *in praxi, p. 3. partis 1. princip. num. 4.* Similiter si lite cum non privilegiato inchoata, ei privilegiatus successerit, non valebit causam ad Curiam trahere. Carleval. cum pluribus de *judic. lib. 1. dispur. 2. num. 625. & 626.* & asseruimus sup. cap. proximo, num. 23. in fin. Petr. Barbosa in l. *Heres absens, in princ. num. 159. de judic.*

SUMMARIUM.

- 1 Si Clericus laicum, vel è contra, heredem instituerit, an coram Ecclesiastico, aut Seculari insinuatio testamenti fieri debeat? & numero 2.
- 3 Quid de inventario bonorum hereditatis.
- 4 Clericus heres laici captam cum testatore instantiam in foro seculari prosequi tenetur.
- 5 Clericus venditor ligaturus pro defensione emptoris laici, fori privilegio uti non poterit.
- 6 Aliud in fisco vendente qui causam ad proprios iudices advocat, & numero 8.
- 7 Ampliatur ad ementem à fisco.
- 9 Fiscus sive agat, sive conveniatur, omnes causas desert ad proprium, ac peculiare forum.
- 10 Clericus ut principalis suscipiens, causam super propria re contra tertium motam, declinatoria fori se tueri potest.
- 11 Ampliatur doctrina tradita num. 5.
- 12 Ecclesia venditrix ut emptorem in iudicio tueatur laicum, in foro seculari debet comparere.
- 13 Ecclesia, aut Clericus agens in laicum, si reconveniatur, in foro seculari respondere tenebitur.
- 14 Ecclesia si laico successerit, inchoatum cum antecessore iudicium in foro seculari peragere debet.
- 15 Ecclesia non gaudet omnibus fisci privilegiis.
- 16 Fiscus causam pendentem cum illo, cui succedit, ad suos iudices evocat: & utrum instantia transeat in fiscum.
- 17 Ampliatur doctrina tradita num. 4.
- 18 Clericus heres laici an conveniatur per creditores defuncti in foro seculari, & num. 19.
- 20 De intellectu legis 57. titul. 6. pag. 1. remissivè.
- 21 Quod attinet ad forum, idem observatur in laico herede clerici, ac in clerico herede laici.
- 22 Agens adversus jacentem hereditatem, forum defuncti sequitur, non heredis.
- 23 Clericus heres laici ex actione reali in defunctum convenitur coram Ecclesiastico.
- 24 Exequutive agi non potest in foro seculari adversus clericum ut heredem laici.
- 25 Lex Principis secularis pro bono communi condita, etiam Ecclesiasticos astringit.

- 26 Puppicum instrumentum, ac cetera, que apud nos paratam habent executionem, etiam in foro Ecclesiastico merentur eandem: non tamen eadem forma exequendi in utroque foro observatur, num. 29.
- 27 Iudex secularis si aliquando in clericum iure procedat, non exequitur per se sententiam, sed executionem Ecclesiastico remittit.
- 28 Clericus heres secularis defuncti quo in foro conveniri debeat.
- 30 Poena stabilita in eos, qui non iure clericos ad forum seculare trahere intendunt.

CAPUT VIII.

Ad Num. 1.

Insinuatio, seu publicatio testamenti à laico conditi, in quo est clericus heres institutus, coram defuncti iudice fieri debet, non coram Ecclesiastico, l. 15. tit. 4. lib. 5. *Recop.* ubi Azev. num. 7. Matienz. *ibidem, gloss. 2.* Petr. Barbosa in l. *Heres absens, in princ. num. 190.* de *judic. Bobadill. Polit. lib. 2. cap. 18. num. 168.* Carleval. *de judic. lib. 1. disp. 2. num. 332.* Molin. *de just. & iure tract. 2. disp. 250.* Pichand. *manduct. ad prax. part. 2. præcept. 4. num. Curia Philip. part. 1. §. 5. num. 30.* Paz *prax. tom. 2. prælud. 2. num. 42.* ubi quod alias heres hæreditate privatur, sicut idem obtinuisse testatur, licet hæc adversentur conclusioni quoad jus commune. *Tusch. lit. 1. concl. 345.* & alij.

Rursus laicus hæres clerici pro insinuatione testamenti seculare Tribunal adire tenetur. *Guttier. Practic. lib. 2. quæst. 48.* Tell. *Fernand. in l. 3. Tauri numero 11.* Azeved. *sup. num. 9.* Carleval. ubi proximè, Petr. Barbosa num. 190. & 197. qui duo ultimi in ea resistent opinione, ut semper insinuatio fit peragenda in foro seculari, etsi clericus succedat clerico: tum quia in illo cautius publica instrumenta servantur, tum ne testatoris dispositio celetur, quod facilius in Tribunalibus Ecclesiasticis potest contingere: de quo tamen consulas Molin. *Guttier. ubi pronuper, Cur. Philip. num. 26.* & 28. Sed si quis ad pias causas testetur, Ecclesiasticus Iudex erit competens ad insinuationem. D. Covar. *in cap. Sæ hæredes, num. 3.* de *testam. Molin. ubi supra Cur. Philip. num. 26.* Quando insinuatione fit opus, & qua forma expedienda, tradit Ant. Gom. *in l. 3. Tauri, num. 4.*

Præmissa quæstioni affinis est illa de iudice competenti ad inventarij confessionem, cum Clericus laicum instituit, vel è contra: de quo varia extant placita, ut videre est apud Phanut. *de inventar. part. 3. num. 25.* Franc. Marc. *part. 1. decis. 1060. num. 4.* Roland. à Valle *de confession. inventar. quæst. 17.* Cur. Philip. *sup. num. 30.* Carleval. *d. disp. 2. à num. 133.* Petr. Barbosa num. 177. cum seqq. *Guttier. d. lib. 2. quæst. 49.* ex quibus Carlev. & Barbosa consequenter idem de inventario, ac de insinuatione sentiunt, ut scilicet confessio ad secularem iudicem spectat.

Ad Num. 2.

Cœptum cum laico reo iudicium per litis contestationem ejus hæres Clericus prosequi apud eundem iudicem tenetur, explosa fori declina-

declinatoria. Greg. Lop. *in l. 57. gloss. 6. tit. 6. p. 1. Castill. controverf. lib. 3. cap. 25. num. 49.* Petr. Barb. *sup. à num. 129.* Carleval. num. 309. Bobad. *d. cap. 18. num. 165.* Gail. *lib. 1. observ. 37. num. 8.* Paz. *d. præl. 2. num. 40.* Tondut. *de prævent. judic. pag. 1. cap. 30. ex num. 51.* & p. 2. cap. 12. nu. 52. Aug. Barb. *de jur. Ecclesiast. lib. 1. cap. 39. num. 102.* ubi plurimi, *Parlad. quotidian. lib. 2. cap. fin. part. 2. §. 1. num. 10.* Amat. *variar. resol. 86. num. 60.* Villalob. *Ærar. commun. opinion. lit. C. num. 103.* Olan. *concord. jur. lit. C. num. 28.* Avendann. *de exequend. mandat. lib. 1. cap. 1. num. 33.* Salgad. *de retent. Bullar. part. 2. cap. 12. num. 32.* Simili modo si laicus clerico succederit post motam litem, coram Ecclesiastico causam peragere constringetur. Carleval. num. 319. Tondut. *sup. part. 2. cap. 30. num. 50.* Cujus resolutionis extensionem reperies infra, num. 17.

Ad Num. 3.

Clericus venditor, ut emptorem laicum super re vendita conventum tueatur, nequit causam ex seculari deducere foro. Greg. Lop. *in l. 57. gloss. 6. tit. 6. p. 1.* Petr. Barbosa in l. *Venditor, num. 139.* de *judic. Ant. Com. variar. lib. 2. cap. 2. num. 39.* Bobad. *d. cap. 18. num. 169.* Hermof. *in l. 33. gloss. 1. num. 17. tit. 5. pag. 5.* Guzm. *de evict. q. 7. per tot. Salgad. de retent. Bullar. part. 2. cap. 13. num. 51.* Amat. *sup. num. 62.* Aug. Barb. *in d. c. 13. nu. 116. & 118.* Molin. *de just. & jur. tract. 2. dispur. 380. num. 15.* Fachin. *controverf. lib. 2. cap. 37. vers. Communis est, Tondut. de præv. judic. part. 1. cap. 20. num. 19.* Vide num. 11.

Ibi: Tametsi contrariam sententiam.

Pro qua plures apud Petr. Barbos. Guzm. & Aug. Barb. Sed prior ut receptor, ita & verior est, ideoque amplectendam sentio.

Ibi: Ad similitudinem Fisci.

6 Fiscus causam suscitatum adversus illum, qui emit ab ipso, ut defendat, ad proprios iudices advocat. Cancr. *variar. lib. 2. cap. 16. num. 44.* Tondut. *d. cap. 20. num. 21.* Peregrin. *de jur. fisc. lib. 7. tit. 1. num. 9.* Alfar. *de offic. fiscal. gloss. 16. num. 24.* Carleval. *de judic. lib. 1. disp. 2. num. 703.* ubi pluribus recensitis, de praxi Castellæ, ac Neapolis testificatur, *Farinac. fragment. lit. F. num. 183.* Guzm. *de evict. quæst. 8. per totum Mangil. eod. tract. quæst. 6. à num. 16.* Duaren. *ad tit. de judic. cap. de for. compet. in fin. Cavalcan. lib. 1. decis. 8.* Hermof. *in d. l. 33. gloss. 1. num. 19.* & ibi alij.

7 Imò emptor ipse, vel alius à Fisco causam habens, eo gaudet privilegio, ut ad seculares iudices, opposita declinatoria, conventus refugiat; quandoquidem de iure, ac præiudicio fisci discutitur. *Peregrin. sup. num. 3.* Hermof. num. 19. Alfar. *gloss. 34. num. 69.* Verùm si fisci procurator patiat iudicium cum emptore peragi, ipso tuente, processus absque nullitatis obice sustinebitur, quem iudex confecerit ordinarius. *Peregrin. num. 5.* Tondut. ubi proximè.

D. de Faria Covar. Enucl.

Sed adversus præcipuam resolutionem, 8 scilicet fisco venditorem fori privilegio non juvari, sentiunt Barbosa *sup. in d. l. Venditor, ex num. 151.* de quo fuse differit, & alij, quos refert Hermof. num. 20. qui distinctione adhibita, inter se pugnantem sententiam nititur concordare; sed absolute communiore, ac praxi oportet adherere. Adde Aug. Barb. *de Jur. Eccl. lib. 1. cap. 39. num. 120.*

Ibi: Aut nihil refert Fisci privilegium.

Fisco omnem suam causam, sive agat, 9 sive conveniatur, ad proprium, & speciale forum revocare conceditur, l. 2. C. si advers. fisc. l. 2. & per tot. C. ubi caus. fiscal. l. 3. C. de jur. fisc. lib. 10. Carleval. *d. disp. 2. num. 698.* Guzm. *sup. quæst. 8. num. 8.* Alfar. *gloss. 16. num. 23.* & 24. Salgad. *Labyrinth. cred. p. 1. cap. 7. num. 15.* qui plures cumulant: hoc autem singulare admodum privilegium nullibi ad Clericos invenitur extensum. Petr. Barbosa *in d. l. Venditor, num. 149.* præsertim cum privilegia potius sint restringenda, quam amplianda. Tondut. *de præv. judic. part. 1. cap. 20. num. 22.*

Ibi: Nam hisce verbis non concedit Specul.

Adhibenda est distinctio cum Petr. Barbo- 10 fa ubi proximè, num. 144. etenim si clericus compareat in iudicio sicut author laudatus ad auxiliandum emptori, qui jus in re obtinet, & ab illo causam habet, cessat fori privilegium: non sic quando ut principalis accedit, ut propriam rem defendat, quæ existit penes suum colonum, vel inquilinum, qui ab actore lite vexatur; tunc siquidem ad forum Ecclesiasticum causa erit remittenda. Cancr. *variar. lib. 2. cap. 13. num. 64.* Guzm. *de evict. quæst. 7. num. 9.* Caldas *de emptio. & vendit. cap. 31. num. 84.* Amat. *variar. part. 2. resol. 86. num. 72.* Capic. *decis. 197. num. 4.* Mynsing. *lib. 2. observat. 58. ex num. 2.* Aug. Barb. cum aliis *de jur. Ecclesiast. lib. 1. cap. 39. num. 119.* Tond. *d. cap. 20. num. 14.*

Ibi: Idemque erit, etiamsi lis nondum.

Clericus venditor nequit causam contra em- 11 ptorem laicum ad Ecclesiasticum tribunal introducere, etiam ante inchoatum iudicium, quod in se suscipere intendit veluti si oblato coram seculari iudice per actorem libello contra emptorem, illicò clericus ante citationem compareat, postulans in se iudicium, remoto principali reo, transferri, ut apud Ecclesiasticum conveniatur: hoc inquam, admittendum non erit; nam etsi iure verum sit, quod author laudatus valeat iudicium nondum captum cum emptore in se suscipere, id tamen procedit si nullum inde detrimentum agenti subsequatur, quod haud leve sentiet laicus, si translata in clericum causa, in foro alieno Ecclesiastico litigare compelleretur: ex quibus resolutionem præmissam cum pluribus tenet Petr. Barb. *in l. Venditor, num. 140.* cum seqq. de quo videndi etiam Hermof. *in l. 33. gloss. 1. à num. 2. tit. 5. part. 5.* Amat. *variar. part. 2. resol. 86. num. 64.* qui num. 69. observat, idem de venditore laico dicendum, si clericus emptor lite pulsetur; nam causa in foro Ecclesiastico discutietur.

Ibi: *Idemque ipse cenſeo.*

- 12 Quæ de clerico hucusque prænotavimus, æque in Ecclesia venditrice sunt observanda; emptorem enim sæcularem apud ejus judicem debet tueri. Pet. Barb. *sup. num.* 160. Guzm. *de evict. q. 7. num.* 18. Carol. de Grass. *de effectib. clericat. effect. 1. num.* 165. Hermosill. *nu.* 18. Cagnol. *in dict. l. venditor, num.* 19. Amat. *cum pluribus d. resol.* 86. *num.* 68.

Verf. *Hinc ergo constat.*

- 13 Videas laudatos *sup. num.* 5. & quod hic docemur, etiam in causa reconventionis obtinet adversum Ecclesiam, vel clericum, ut cum aliis ampliatur Amat. *d. resol.* 86. *num.* 60.

Verf. *Hæc autem verba.*

De quorum intellectu acriter inter nostras disceptatur, ut ex mox adnotandis apparbit.

Verf. *Verum contraria opinio.*

Pro qua haud paucos memorat Petr. Barb. *in d. l. Heres absens, in princip. num.* 133. Carleval. *de judic. lib. 1. disp. 2. num.* 312.

Ibi *Quam in Ecclesia, & monasterio procedere.*

- 14 Ecclesia si hæres existat laici, litem cum antecessore cœptam ad forum Ecclesiasticum trahere non valet, ut quam plurimos referens, nec adversariorum oblitus sustinet Amat. *variar. p. 2. resol.* 86. & *num.* 60. ad reconventionem extendit.

Ibi: *Nec est necessaria argumentatio.*

- 15 Licet aliqui fenserint, Ecclesiam cunctis fisci privilegiis gaudere, quos congerit Aug. Barbosa *de jur. Ecclesiast. lib. 2. cap.* 13. *num.* 2. verius tamen est hoc perpetuum non fore, siquidem multa sunt Fisci privilegia, quæ Ecclesiis non competunt. Alfar. *de offic. Fisc. gloss.* 9. *num.* 10. & *gloss.* 20. *num.* 46. Greg. Lop. *in l. 19. gloss.* 5. *tit.* 8. *p.* 5.

Ibi: *Siquidem licet Fiscus.*

- 16 Fiscus causam inchoatam cum illo, cui succedit, ad proprios judices revocat. Guzm. *de evict. q. 8. num.* 12. Sed an transeat instantia in Fiscum succedentem, disceptatur, & communiter distingui solet; nam si ut hæres bona occupat, instantia in illum transfertur; si verò ex confiscatione, aut alia causa perit, tunc denud cum Fisci procuratore agendum, de quo late Carleval. *de judic. lib. 1. disp. 2. num.* 316. & 712. Petr. Barb. *in l. Heres absens, in princip. num.* 140. *de judic. Fachin. controvers. lib. 2. cap.* 38. *vers. Quod autem dicitur de Fisco, Scacc. de appellat. lib. 3. cap. 2. que.* 7. *num.* 123. Amat. *variar. part. 2. resol.* 86. *numero* 71. August. Barbosa *de Jur. Ecclesiast. lib. 1. cap.* 39. *numero* 102. ubi quod sufficit antecessoris citatio. Alfar. *de offic. Fisc. gloss.* 16. *numero* 24. qui ait nunquam se vidisse Fiscum hæredem. Sed Princeps institui solet, in quo hæc simili-

ter observanda, l. 3. *cum aliis, C. de testam.* Utrum secunda instantia evanescat, Fisco bona litigantis occupante? disputat Carleval. *affirmat num.* 714.

Ibi: *His omnibus ipse.*

Ampliatur conclusio tradita supra, *num.* 4. ut procedat etiam ante litis contestationem, modo defunctus fuerit citatur. Salgad. *cum pluribus de revent. Bullar. p. 2. cap.* 12. *num.* 31. Petr. Barb. *ubi proxime num.* 143. Gail. *lib. 1. observat.* 37. *nu.* 9. Carleval. *sup. num.* 309. Aug. Barb. assentitur de Fisco agens, pronuper laudatus, licet contra tenuerit Myfinger. *cent. 3. observ.* 45. Cur. Philip. *part. 1. §. 5. num.* 19. Lis enim inchoata, & pendere dicitur ex quo reus legitime ad judicium vocatur. Clement. 2. *ut lit. pendent.* Petr. Barbosa *in l. Si quis posteaquam, à num.* 22. *de judic. Paz prax. annot.* 1. *num.* 35. *cum seqq.* Menoch. *de arbit. lib. 2. cas.* 202. *num.* 4. & 7.

Ad Num. 4.

Clericus hæres laici à creditoribus defuncti lite pullatus, nisi Ecclesiastico in foro, si actione personali, vel mixta conveniatur, contestari non cogitur. Greg. Lop. *in l. 57. gloss.* 5. *tit.* 6. *p.* 1. Petr. Barb. *in d. l. Heres absens, princ. à num.* 166. Azeved. *in l. 15. num.* 6. *tit.* 4. *lib. 5. Recop. Carleval. de disp.* 2. *num.* 101. Parlad. *quotidian. lib. 2. fin. part. 2. §. 1. à num.* 8. Gail. *lib. 1. observat.* 37. *num.* 11. Gratian. *disceptat. cap.* 16. *num.* 32. & alij plures apud Carleval. & Barbof.

Ibi: *Fuere tamen apud veteres.*

Sed & neoterici Interpretes huic accessere opinioni, præsertim nostrates, ut Olan *concord. Jur. lit. C, num.* 28. & 29. Villalob. *Errar. commun. opinion. lit. C, num.* 81. præter alios, quos recensuit Carleval. *num.* 303. eamque disputans tueretur Petr. Barbosa *ex num.* 104. etfi tandem communi oppositæ adhaereat.

Verf. *Hanc literam sensim agnoscunt.*

Legis 57. *tit.* 6. *p.* 1. frequenter Hispani Scriptores meminere, ut Petr. Barbosa *ubi proxime.* Greg. Lop. *in gloss.* 5. Bobad. *Polit. lib. 2. cap.* 18. *num.* 164. Avend. *de exeq. mandat. lib. 1. cap.* 1. *num.* 33. Olan. *Concord. Jur. lit. C, num.* 28. Villalob. *Errar. comm. opinion. lit. C, num.* 103. Parlad. *quotidian. lib. 2. cap. fin. part. 2. §. 1. num.* 8. *cum seqq.* Pichard. *manud. ad prax. part. 2. præcept.* 4. *num.* 7. ex quibus Olanus ait, non aptari intellectum à Gregorio Lopezio excogitarum verbis constitutionis, atque ideò contra tenet reddens fundamenta, quibus ita legum conditores decreverunt. At usus forensis, ac nostri Interpretes eam interpretationem comprobarunt, ut advertit Parladorus: etenim optima legum est interpretis praxis & consuetudo, l. *Si de interpretatione, ff. de legib.*

Quæ de clerico hærede laici prænotavimus, pariter è converso oportet observari quoad laicum clericum succedentem, qui coram Ecclesiastico conveniri nequibit, nisi cepto cum testatore judicio. Carleval. *de judic. lib. 1. disp. 2. numer.* 319. ubi alij.

Sed

Ibi: *Etiã adversus clericos vim habet.*

Publicum instrumentum, cæteraque quibus jure regio via exequivata competit, eandem vim in foro Ecclesiastico, ac in singulari debent obtinere. Bobadill. *dict. vers. Deben assi mismo, Paz sup. d. cap. unic. 1. n. 1.* Cur. Philip. *part. 2. §. 1. in fin.* Ant. Canar. *de exequivat. instrum. quæst.* 22. Castill. *in l. 70. Tauri. Didac. Per. in l. 4. gloss.* 1. *vers. Utrum autem contra clericos, tit. 8. lib. 3. Ordin. Parlad. quotidianar. lib. 2. cap. fin. §. 11. num.* 28. Pareja *de instr. edit. tit. 1. resol.* 3. *§. 5. num.* 120. Vela *differtat.* 23. *n.* 86. nam sicut clerici regis jvantur legibus in laicos, ita & eisdem subjici tenentur in suo foro. Matienz. & Didac. Perez.

Ibi: *His accedit.*

Regulariter observatur, ut quoties sæcularis judex licet procedit in clericum, realem sententiæ executionem per se non faciat, sed ad Ecclesiasticum remittat. Amat. *variar. part. 2. resol.* 86. *num.* 60. Tondut. *de prævent. judic. part. 2. cap.* 12. *num.* 33. Hodierna *in addit. ad Surd. decis.* 10. *num.* 19. Guzm. *de evict. q. 8. num.* 35. qui de praxi testatur.

Verf. *Fortassis in casu & specie.*

Huic sententiæ assentiuntur Avil. *in cap.* 16. *Prætor. num.* 66. præmissa scilicet citatione, Olan. *conclus. jur. littera C, num.* 29. Villalob. *Errar. commun. opinion. lit. C, num.* 103. dum legem regiam Partitarum sic intelligunt, ut clericus hæres in sæculari foro defuncti possit conveniri. Sed oppositum ut receptius sustinendum. Illud tandem oportet admonere, quod tamen in foro Ecclesiastico adversus clericos exequivatè procedatur, sicut prænotatum relinquitur, non servatur tamen eadem forma ac in Regis Tribunalibus, diversimodeque expediri solet juxta praxim cujusque diocesis. Paz *prax. tom. 2. part. 3. cap. unic. num.* 1. 2. ubi styllum Salmanticensis Episcopatus refert. Avil. *ubi proxime, num.* 65.

Sunt pœnæ in eos, qui clericos perperam ad sæculare forum trahere contendunt, stabilitæ. Tondut. *de prævent. judic. part. 1. cap.* 20. *n.* 4. Aug. Barbosa *in cap. inoluta II. q. 1.* ubi quod causæ jacturam, & excommunicationis pœnam, si clericus sit, si laicus, debet sustinere. Judex tamen sæcularis, qui de jure in clericum cognoscit, non tenetur ab Ecclesiastico inhibitus in causa superfedere. Amat. *variar. part. 2. resol.* 86. *num.* 70.

Quod *sup. num.* 13. obtinet insinuavi, hic inculcare placet, nempe clericum agentem in laicum, si reconveniatur, in foro sæculari ad respondendum compelli, l. 57. *tit.* 6. *part. 1.* ubi Gregor. Lop. *gloss.* 4. Tondut. *de prævent. judic. p. 2. c.* 58. *num.* 12. Barbosa *cum plurimis de jur. Eccles. lib. 1. c.* 35. *§. 2. num.* 137. ubi latissime, etfi dissentiant alii, quos refert Mart. *de jurisdic. casu* 107. *num.* 2. qui consuetudini standum opinatur. Ei accedit Afflic. *decis.* 173. *num.* 3. Communis sententia sic est amplianda, ut non liceat clerico renunciare actioni deductæ, & ab inchoato judicio si adversarii assensu resilire. Tondut. *sup. num.* 13. Mart. *num.* 14. Urfill. *ad Afflic. d. decis.* 173. *num.* 4. Barbosa *cum aliis, n.* 140.

H 3

Huic

- 22 Sed si adversus jacentem hæreditatem agendum sit, quoad forum inspicitur defuncti persona, quem repræsentat; non hæredis. Carleval. *num.* 322.

Verf. *Quarta conclusio.*

- 23 Clericus hæres laici petitione hæreditatis, aliave actione personali, vel reali conventus ex persona defuncti, quanquam super re hæreditaria lis moveatur, non cogitur coram sæculari judice, ut litiget, comparere, nisi judicio cum antecessore incepto. Bobad. *Polit. lib. 2. cap.* 18. *num.* 164. ubi multi, Mart. *de jurisdic. part. 4. cent.* 4. *cas.* 125. Guzm. *de evict. quæst.* 7. *num.* 35. Paz *praxis tom.* 2. *præl.* 2. *num.* 40. Aug. Barbosa *cum aliis de jur. Ecclesiast. lib. 1. cap.* 39. *§. 2. n.* 106. Gratian. *disceptat. cap.* 141. *numero* 16. Farinac. *prax.* q. 8. *n.* 21. Azeved. *in l. 10. n.* 30. *tit.* 1. *lib. 4. Recop.* Non desunt tamen qui aliter sentiunt, quos exhibet Bobad. & Guzm. *ubi proxime,* Petr. Barbosa *num.* 104. & alter Barbosa. Prior tamen sententia in praxi servanda.

Ad Num. 5.

- 24 Exequutio contra Clericum laici hæredem ex obligatione defuncti in foro Ecclesiastico debet expediri Pichard. *manuduct. ad prax. part. 2. præc.* 4. *num.* 7. Parlad. *d. §. 1. num.* 8. Paz *sup. tom. 2. part. 3. cap. unic. num.* 1. Didac. *Per. in l. 4. vers. Intellige tamen, tit.* 8. *lib.* 3. *Ordinam.* Guzm. *de evict. cap.* 7. *numero* 34. Quod verum est, nisi ante mortem testatoris via exequivata expediri cœrit, Paz *ubi proxime,* Anton. Gallef. *tract. ad formul. obligat. Cameral. part. 2. q. 2. à num.* 2. Et sic intelligendum existimo, ut non sufficiat exequivati mandati judicis autoritate confectio, nisi pignora capiantur, vel reo notorium fiat, ut si præceptum de solvendo intimeretur, ut fieri prius solet illustribus viris.

Ibi: *Nihilominus veram esse opinor.*

- 25 Lex Principis sæcularis pro communi utilitate condita etiam Ecclesiasticos ligat, saltem vi directiva, & in conscientie judicio, modò libertati Ecclesiasticæ, aut Juri Canonico non adversetur, nec de personis, aut bonis clericorum expressim quid statuatur. Pat. Suar. *fusè ac luculenter de legib. lib. 3. cap.* 24. *num.* 6. 10. & *per totum* Bobad. *lib. 2. cap.* 17. *num.* 195. *vers. Deben assi mismo, & cap.* 18. *cum plurimis, num.* 245. Didac. Perez *ubi supra, vers. Utrum autem clericos, Salgad. de Reg. protection. part. 1. cap.* 2. *§. 3. num.* 17. 18. & *fusius part. 1. cap.* 1. *prælud.* 3. *à num.* 64. Curtier. *practicar. lib. 2. q. ult. num.* 3. Sarmient. *Select. lib. 7. cap.* 13. *n.* 1. Rendiñ. *de majestat. Princip. verb. Non solum armis decoratam, part. 2. à numero* 166. Matienz. *in l. 7. gloss.* 2. *cum seqq. tit.* 11. *lib.* 5. *Recop. Morla. Empor. Jur. part. 1. tit. 1. de legib. q. fin. num.* 9. & 14. & *tit.* 2. *de jurisdic. quæst.* 12. *in fin.* Quæ quidem leges in foro Ecclesiastico debent observari. Morla *d. q. 12. n.* 13. Salgad. *d. §. 3. num.* 17. Bobad. *d. num.* 195. & alij ex prælaudatis, quicquid scripserit Mart. *de jurisdic. part. 4. cent.* 1. *casu* 1. & *casu* 19. Adde Aug. Barb. *in collect. ad cap. Quæ in Ecclesiasticarum, n.* 4. *de constitutionib.*